

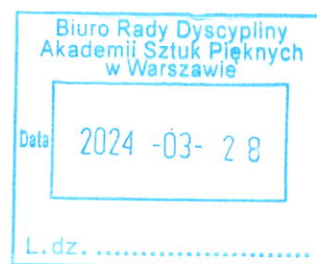
prof. dr hab. Andrzej Banachowicz

Poznań 26.03.2024 roku

Uniwersytet Artystyczny

im. Magdaleny Abakanowicz w Poznaniu

dziedzina: sztuka

RECENZJA

rozprawy doktorskiej oraz dorobku artystycznego

Pani mgr JOANNY SALSKIEJ McNEIL

w związku z przewodem doktorskim w dziedzinie sztuki,

w dyscyplinie artystycznej sztuki plastyczne i konserwacja dzieł sztuki

wszczętym przez Radę Dyscypliny

Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie

Podstawowe dane o doktorancie

Pani Joanna Salska McNeil jest artystką malarką, która mieszka w USA i dzieli swój czas między Berkeley i Warszawą, gdzie na Starym Mieście ma pracownię malarską. Ukończyła Wydziały Malarstwa i Grafiki na Warszawskiej Akademii Sztuk Pięknych, uzyskując dyplom magistra sztuk pięknych. Na podstawie przedstawionych prac po ukończeniu studiów uzyskała stypendium Ministra Kultury i Sztuki. W 1982 r. została zaproszona na staż do Yaddo Foundation w Sataroga Springs, NY, USA. Następnie zaś przedstawiała swoje prace na wystawach w USA, w tym renomowanych Columbia University, New York, NY czy Event Gallery, Lachmann Gallery. Przez długi czas współpracowała z F. Goldstrom Fine Arts i Allrich Gallery w San Francisco, USA. Brała udział w wielu wystawach w USA i Europie. Dostawała także nagrody za prace wystawiane m.in. w Humboldt Cultural Center i Fiberworks Gallery w Berkeley.

W 2012 i 2014 roku została zaproszona do wzięcia udziału w Pekińskim Biennale w Chinach, jeden z jej obrazów został przy tym wybrany i umieszczony w stałej kolekcji Muzeum Narodowego w Pekinie. Jej obrazy znajdują się także w wielu innych zbiorach, w tym w Pamela Bonino Collection, Fundacji Yaddo Washington Museum of Women in the Arts i licznych kolekcjach prywatnych.

W 2017 roku rozpoczęła na swojej Alma Mater studia doktoranckie pod kierunkiem prof. K. Wachowiaka i Tomasza Milanowskiego. Ze względu na swoje interdyscyplinarne zainteresowania (malarstwo, socjologia, pedagogika społeczna), bierze także udział w konferencjach z zakresu nauk społecznych. Współpracując z

innymi artystami realizującymi projekty o charakterze multimedialny (jak np. „Occupy Oakland”), podejmuje także eksperymenty łączące malarstwo, grafikę, fotografię, dźwięk i projekcję obrazów ruchomych. Od roku pracuje nad multimedialnym projektem analizującym archetypy kobiece w kulturze europejskiej. Miała Ona 52 wystawy indywidualne oraz 57 udziałów w wystawach zbiorowych w kraju i na świecie, a Jej obrazy znajdują się w kolekcjach:

Beijing National Museum, Beijing China

Princeton University Library, Princeton NJ

Grants Pass Museum of Art., Grants Pass, OR

National Museum of Women in the Arts, Washington D.C.

Foster Goldstrom Collection Oakland, CA

Yaddo Foundation Collection, Saratoga Springs, NY

IMAC, International Museum of Collage, Santa Fe, NM

Southland Corporation, Dallas TX

Pamela and Joe Bonino, Palm Springs, CA

Daniel and Sarah Goldhagen Collection, New York, NY

Tanya Liscano Collection, Fresno, CA

The Dempsey Family Collection

Tom Steffens Collection

i wiele innych.

Rezydencja odbyła się w Yaddo Foundation, Saratoga Springs, NY, 1982 r, a o Jej twórczości pisano w wielu artykułach w kraju i na świecie, a także ukazywano w

filmach o sztuce.

Udział w konferencjach i seminariach naukowych jak np.:

Międzynarodowa Konferencja Pedagogiki Sztuki, referat „*Inkluzywny potencjał sztuki społecznej*”, (25-28.9.2023), Joanna Salska i dr hab. Małgorzata Orłowska

Konferencja naukowa „*Człowiek Pogranicza – wyzwania humanistycznej edukacji*” (21-25.5.2019)

Commissioned poster „Nowy Jork jako globalne miasto pogranicza w sztukach pięknych”, organizowana przez Uniwersytet w Białymstoku. Sesja posterowa „Sztuka pogranicza w miastach globalnych”.

Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Pedagogika i sztuka”; Uniwersytet Śląski; Cieszyn. (20.11.2018)

Referat „Sztuka w służbie Wychowania dla Pokoju” (sesja plenarna); prowadzenie warsztatów „Popkultura w służbie Wychowania dla Pokoju” (współprowadzenie z dr hab. Krystyną Bleszczyńską).

Symposium of the Beijing Art. Biennale, Beijing, Chiny (14.9.2008) The Environment Concern and Human Existence and the local os Art., referat w czasie sesji plenarnej.

Zjazd Pedagogiki Społecznej (17-18.9.2018) Street Art jako forma ekspresji osób społecznie wykluczonych, Uniwersytet Adama Mickiewicza, Poznań

A Jej działalność dydaktyczna to wykłady i referaty jak np.:

2021 Wykład „Albany Bowl i artystyczne środki wyrazu bezdomnych” (3.4.2021), Pedagogium, Warszawa

2020 Wykład „Street Art” jako pogranicze sztuk wizualnych (24.10.2020), sesja plenarna, Pedagogium, Warszawa

Seminarium ze studentami, Rynek sztuki i artysta (27.4.2020), Wydział Grafiki, ASP, Warszawa

2019 Seminarium „Zmiana roli artysty i przeobrażenia rynku sztuki” (28.5.2019), Wydział Malarstwa, ASP Warszawa

Wykład „Street Art” (17.5.2019), Uniwersytet im. S. Wyszyńskiego, Warszawa

Zajęcia ze studentami w pracowni prof. Krzysztofa Wachowiaka

2018 Referat w sesji plenarnej „Street Art” jako pogranicze sztuk wizualnych i pedagogiki (23.11.2018), SGGW Warszawa

Zajęcia warsztatowe współprowadzone z dr hab. Krystyną Bleszyńską, SGGW Warszawa

Zajęcia ze studentami w pracowni prof. Krzysztofa Wachowiaka

2017 Wykład „Historia graffiti w USA” (14.10.2017), Wydział Lingwistyki Stosowanej Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa

Wykład „Social Practice in Art” (22.10.2017), Podyplomowe Studium nauczycieli wychowania plastycznego, Wydział Pedagogiczny UW, Warszawa

Zajęcia ze studentami w pracowni prof. Krzysztofa Wachowiaka

Wykład „Social Practice in Art” (2.10.2017), Wydział Nauk Społecznych SGGW, Warszawa

Wykład „Albany Bulb przykładem organizacji i twórczości bezdomnych artystów w Kalifornii” (2.10.2017), Wydział Nauk Społecznych SGGW, Warszawa

Ocena pracy doktorskiej

Jak widać z powyższego – bardzo bogatego opisu działalności Pani mgr Joanny Salskiej-McNeil, posiada Ona już naprawdę spore osiągnięcia w obszarze szeroko rozumianej aktywności artystycznej oraz wystawienniczej, a także dydaktycznej. Natomiast tematem Jej doktoratu jest: „Teatrologia troski i nadziei – alterrealizm jako zwierciadło codzienności”.

Jak pisze w pracy pisemnej Autorka – przywołując zdanie z książki pt. „1984” George’a Orwella – opisującej totalitarny reżim: „...To co było w niej ostrzeżeniem stało się rzeczywistością dnia dzisiejszego dzięki rozwojowi technologii internetowej, która z jednej strony rewolucjonizuje nasz sposób komunikacji, z drugiej – tworzy narzędzia, dzięki którym nasz każdy ruch jest kontrolowany i rejestrowany. My zaś pogłębiaamy się coraz bardziej, ponieważ lękamy się potępienia i odrzucenia. Poszukując aprobaty innych rezygnujemy zatem z bycia Innymi...”. To zdanie bardzo dobrze oddaje sens tytułowego Autorki – alterrealizmu. A składa się na niego 27 obrazów doktorantki, które tworzą opowieść o obiektach, które stawia przed Nią życie i z którymi Ona rozmawia. A rozmawia Ona z nimi i z nami w cyklach o tytułach: „Apokalipsa” – część I, „Maski i zwierciadła” – część II oraz „Ultime Thule” w części III. Wszystkie te 27 obrazów olejnych – o wymiarach większych czy mniejszych – wszystkie one ukazują właśnie – ów powyższy aspekt bycia – jakby – innym, ale na warunkach autorki – malarki o „...wyjątkowej emocjonalnej wrażliwości na świat, jego piękno, brzydotę i potrzebę troski...”. Wszystkie te obrazy – jakby kolekcja – wyrażają i ukazują Jej osobistą refleksję w Jej życiowej drodze.

Jak właśnie w tym mocnym tekście z Orwella gdzie mentalne i kulturowe przemiany cywilizacji stają się dla doktorantki analogią do penetrowania malarskich powodów zgłębiania oraz zapisu wielowarstwowych treści. Jej wizji rzeczywistości, Jej sondy głęboko zapuszczonej w społeczne problemy – Jej i naszego świata. Ta tożsamość Joanny Salskiej McNeil to Jej pole stałych poszukiwań coraz to doskonalszej formy, coraz pełniejszego wyrazu. Ale zapisanego często symbolem tak, że przywołam tu znane słowa Andre Malraux – o twórcy współczesnym, który jest „...żeglarzem, który jest puszczony na pełne morze, zmuszonym sprawdzać religie, filozofie, kodeksy etyczne...”.

Tak więc prace te bardzo dobrze korespondują – moim zdaniem – z autentyczną postawą twórczą doktorantki. A jeden z Jej kolejnych rozdziałów – w pracy pisemnej – pt. „Czuły narrator a perspektywa wieloświatów” – bardzo trafnie tę całą Jej narrację tytułowego altruizmu ukazuje w „zwierciadle codzienności”. Malarskiej codzienności Autorki, która często w formie abstrakcyjnej – czy portretowej akcentuje egzystencjalną kontemplację zapisu drogi – sztuki wobec życia. Także inny tytuł rozdziału pracy pt. „Teatrologia troski i nadziei” nawiązuje do wspólnego już pojęcia „czułego narratora”, który redefiniuje pojęcia. Tworzy – ale na swoich warunkach – znaki i dzieli się nimi – z nami. W każdym kadrze obrazu doktorantka zabiega – na ogół prostymi środkami malarskimi oraz syntezą form o zapis – o podskórne bogactwo „pejzażu” – obrazu. Artykułując tę swoją naturę uniwersalnego przekazu tworzy często aurę tajemniczości, którą możemy analizować na Jej warunkach. To jest klucz do Jej drogi, metamorfozy form i znaków, które obecnie

analizujemy z powodu doktoratu. A wszystkie one dają widzowi możliwość konfrontacji ze sobą, swoją drogą – i stwarzają bardzo dobry zaczyn do wejścia z nimi w dialog. Ta uniwersalność przekazu ale i rozpoznawalność zapisu malarskiego doktorantki są dla mnie wartościami, które ujawnia się dziełem frapującym oraz oryginalnym. Pani Joanna Salska McNeil przekazuje nam – jak mi się wydaje – nadzieję, którą czuję w zadumie nad pojemnością formy malarskiej. Twórczość ta odnosi się do stanów zawierających wewnętrzne piękno i właściwie – wyraża – zgłębia – cud istnienia. Na ten ogrom spraw, namiętności ale i tej Jej tajemnicy nakłada się jakby przesłanie i pytanie: „Co płynie z obrazów?” Właśnie tu i teraz – z całym tygłem, strumieniem codziennych informacji? Analizując wciąż byty materii może udaje się nam na obrazach Autorki przybliżyć nieuchwytny byt prawdy. A może jest tak, że przenosi nas Ona ze świata znanego do kreowanego w transmisji – refleksji nad losem.

Stanów pełni i pustki, dynamiki czy statyki, jasnego czy ciemnego – wreszcie – istoty tej doktorskiej prezentacji – czyli archetypu miejsca, na który składają się – treści, kolor i materia oraz czas – wobec trwania w kierunku poznawczego napięcia. Tego szczególnego stanu, kiedy przechodzimy na drugą stronę – aby zobaczyć, zbliżyć się do szczegółu – do nadziei. Gdzie znaczenie będzie mieć – także nasze wspomnienie oraz wspomnienie tych, którzy właśnie to oglądają. W humanistycznym przekazie – złożonego – medium oraz elementów kompozycji malarskich – jako zbioru refleksyjnych znaków, które pozwalają zgłębiać to swoiste tytułowe teatrologie.

Konkluzja

Pani mgr Joanna Salska McNeil potrafi wyczuwać te znaki i wartości dotyczące powyższych problemów plastycznych – tak, że widz – jak pisałem powyżej może konfrontować je ze sobą i może wejść z nimi w dialog. To malarstwo posiada atrakcyjny i oryginalny aspekt badawczy. Ten doktorski zapis – dorobek ma swój wkład w sferze przeżyć, które zagęszczają się w mojej – w naszej wyobraźni. Pani mgr Joanna Salska McNeil posiada dobry warsztat plastyczny – malarski, przejawiający się dobrą kompozycją każdego obrazu. Pisemna praca wraz z projektowym badawczym wkładem tworzą bardzo spójny przekaz, który daje mi panoramę stanu myślenia i siły wyborów autorki. Dlatego podsumowując recenzję, stwierdzam, że swoją postawą, dorobkiem oraz kulturą plastyczną Pani mgr Joanna Salska McNeil zasługuje na przyznanie Jej stopnia doktora sztuki.

Z poważaniem

prof. dr hab. Andrzej Banachowicz

